

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1516/0001 van 8 september 2015
in de zaak 2010/0438/A/1/0395

In zake:

■■■■■
bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Marc VAN PASSEL en Griet CNUDDÉ
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 64 B101
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partij

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **ANTWERPEN**

verwerende partij

*Tussenkomen-
de partij:*

de heer ■■■■■
bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Els EMPEREUR
kantoor houdende te 2018 Antwerpen, Brusselstraat 59
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld met een aangetekende brief van 12 mei 2010, strekt tot de vernietiging van het besluit van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 18 maart 2010.

De deputatie heeft het administratief beroep van de tussenkomen- de partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente ■■■■■ van 3 november 2009 ingewilligd.

De deputatie heeft aan de tussenkomen- de partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor de sloop van een bergplaats, de bouw van een schuilplaats voor kalkoenen en een MS- cabine en de plaatsing van zonnepanelen.

De bestreden beslissing heeft betrekking op een perceel gelegen te ■■■■■ en met als kadastrale omschrijving ■■■■■

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend. De tussenkomen- de partij heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De procespartijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 29 november 2010, waarop de vordering tot vernietiging wordt behandeld.

Kamervoorzitter Eddy STORMS heeft verslag uitgebracht.

Advocaat An VALCKENBORGH die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Ive VAN GIEL die, loco advocaat Els EMPEREUR, verschijnt voor de tussenkommende partij, zijn gehoord.

De verwerende partij is, alhoewel behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschenen. Krachtens artikel 4.8.24 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening verhindert de afwezigheid van een procespartij de geldigheid van de zitting, en dus van de behandeling van de zaak, echter niet.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009, zijn toegepast.

De verwijzingen in dit arrest naar artikelen van de VCRO hebben betrekking op de tekst van deze artikelen, zoals van toepassing op het ogenblik van het instellen van de vordering.

III. TUSSENKOMST

De heer [REDACTED] verzoekt met een aangetekende brief van 9 juli 2010 in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de eerste kamer heeft met een beschikking van 14 oktober 2010 geoordeeld dat er redenen zijn om het verzoek in te willigen en dat de tussenkommende partij beschouwd kan worden als belanghebbende, zoals bepaald in artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen. Het verzoek tot tussenkomst is ontvankelijk.

IV. FEITEN

Op 13 juli 2009 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkommende partij bij de verzoekende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van stallingen voor kalkoenen”*.

Het perceel is, volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgesteld gewestplan ‘Antwerpen’, gelegen in agrarisch gebied.

Het perceel is niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch in een behoorlijk vergunde, niet-ervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 17 juli tot en met 17 augustus 2009, worden vier bezwaarschriften ingediend.

De brandweer adviseert voorwaardelijk gunstig op 20 juli 2009.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwon ontwikkeling, adviseert als volgt ongunstig op 10 augustus 2009:

“ ...

- De aanvraag omvat het oprichten van zonnepaneelconstructies op een onbebouwd perceel van ca. 11.000m².
- De aanvrager (56j.) baatte voorheen op voormelde locatie een glastuinbedrijf uit. De glasopstand werd recentelijk gesloopt.
- De kweek van kalkoenen met vrije uitloop is geen gebruikelijke bedrijfsvoering en bijgevolg geen evidentie.
- De kalkoenkwekerij wordt ons inziens ontwikkeld in functie van de plaatsing van zonnepanelen op een onbebouwd perceel in het agrarisch gebied.
- Normaliter dient de productie van groene stroom volledig opgebruikt te worden op bedrijfsniveau. In voormelde aanvraag wordt de groene stroom volledig geproduceerd naar het elektriciteitsnet.
- Volgens inschatting zal het inkomen van de geleverde stroom ca. het viervoudige bedragen van de inkomsten van de opkweek van een duizendtal kalkoenen.
- Het argument met de landbouwsector wordt wel erg zwak.
- De aanvraag is o.i. niet in overeenstemming met de basisbestemming van het agrarisch gebied. Het betreft alhier in eerste instantie een 'energieboer' in plaats van de uitbater van een landbouwbedrijf.

...”

Infrax adviseert gunstig op 18 augustus 2009.

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt ongunstig op 9 september 2009:

“ ...

overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 4 bezwaarschriften werden ingediend, waarvan één collectief met 7 handtekeningen;

overwegende dat de elementen van bezwaar omvatten:

1. zonnepanelen en MS-cabine in agrarisch gebied, kan aanzien worden als een industriële activiteit
2. enorme stofhinder, geluids- en geuroverlast door kalkoenen
3. geen onderhoud aan ruimte onder zonnepanelen mogelijk
4. aanvrager besteedde in het verleden geen zorg aan bedrijf dat hij uitbaat
5. grond is niet gesaneerd, restafval van vroegere activiteiten nog steeds aanwezig, zwerfvuil op het terrein, op de openbare weg en op panden van aanpalende eigenaars
6. meerdere milieuovertredingen vastgesteld in het verleden
7. kweek van kalkoenen als dekmantel voor plaatsen van zonnepanelen, electriciteit te produceren en deze te verkopen aan het net

overwegende dat:

1. *dit effectief dient aanzien te worden als een industriële activiteit, enkel kleinschalige stroomopwekking om te voorzien in de verlichting en de verwarming van het eigen bedrijf kunnen in het agrarisch gebied toegestaan worden*
2. *deze elementen inherent zijn aan agrarische activiteiten en geen stedenbouwkundige argumenten zijn*
3. *dit geen stedenbouwkundig argument is*
4. *idem*
5. *er wel andere grond aangevoerd werd en in deze aangelegenheid enkel nog het attest van de grondbank, m.b.t. de herkomst van nieuw aangevoerde grond, ontbreekt*
6. *deze aanklacht terecht is, deze overtredingen opgevolgd werden door de gemeentelijke milieudienst en de milieu-inspectie, aan alle overtredingen een aanvaardbare oplossing werd gegeven en bijgevolg deze aanklacht principieel evenmin op stedenbouwkundig vlak relevant is*
7. *dit argument wordt bijgetreden in het advies van Duurzame Landbouwontwikkeling Antwerpen*

...

De ingediende bezwaren kunnen ontvankelijk verklaard worden, de elementen van bezwaar onder punt 1 en punt 7 kunnen bijgetreden worden en de overige elementen kunnen om aangehaalde redenen verworpen worden, de aanvraag dient ongunstig geadviseerd te worden.

..."

De verzoekende partij adviseert op 14 september 2009 ongunstig.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert als volgt ongunstig op 21 oktober 2009:

"...

Beschrijving van de bouwplaats, de omgeving en de aanvraag

De aanvraag is gelegen in een landelijke omgeving palend aan een gemeenteweg die voldoende uitgerust is gelet op de plaatselijke toestand. De onmiddellijke omgeving wordt gekenmerkt door verspreid liggende landbouwbedrijven. Het terrein van de aanvrager heeft een oppervlakte van 20.689m² en een totale diepte van ca. 191 m. Het deel aan de straatkant is momenteel bebouwd met een woning en een bergplaats. Het achterliggende deel is onbebouwd.

De aanvraag omvat volgende werken:

- *Het slopen van de bergplaats*
- *Het bouwen van een ms-cabine*
- *Het bouwen van schuilplaatsen voor kalkoenen*
- *Het plaatsen van zonnepanelen op de daken van de schuilhokken*

Op het terrein aan de straatkant, meer bepaald op 6m van de woning, wordt een ms-cabine opgericht (3m x 3m60) met een hoogte van 3m. De cabine wordt afgedekt met een plat dak en wordt uitgevoerd in een rode gevelsteen.

Op het achterliggende deel wordt nagenoeg de volledige oppervlakte ingenomen door "schuilplaatsen" voor kalkoenen met een oppervlakte van 10.988 m². Op basis van het plan kunnen deze schuilplaatsen niet worden waargenomen. Uit het plan blijkt dat de totale oppervlakte wordt ingenomen door zonnepanelen. De zogenoemde "schuilplaatsen" inclusief zonnepalen hebben een hoogte van ca. 2m38.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Het perceel in aanvraag is bestemd voor een agrarische activiteit nl. voor landbouw in de ruime zin. De aanvraag betreft hoofdzakelijk het plaatsen van zonnepaneelconstructies met een oppervlakte van 10.988 m² op een onbebouwd perceel. De aanvrager baatte voordien een glastuinbouwbedrijf uit op deze locatie, de serre werd recent gesloopt.

Huidige aanvraag omvat, naast het plaatsen van zonnepanelen en een ms-cabine, het oprichten van schuilplaatsen voor kalkoenen. Op de plannen zijn deze schuilhokken nagenoeg niet waar te nemen. Het betreft meer bepaald zonnepaneelconstructies met inclusief een zogenaamde 'kalkoenloopzone'. Het advies van Duurzame Landbouwwontwikkeling Antwerpen stelt echter dat de kweek van kalkoenen met vrije uitloop geen gebruikelijke bedrijfsuitvoering is en bijgevolg geen evidentie. In huidige aanvraag wordt de kalkoenkwekerij eerder ontwikkeld in functie van de plaatsing van zonnepanelen, zoals ook in het advies van bovenvermelde adviesinstantie wordt gesteld.

Huidige aanvraag is dan ook in strijd met de bestemming van het gewestplan, agrarisch gebied, aangezien er kan gesteld worden dat de aanvrager geen uitbater is van een volwaardig landbouwbedrijf.

Verder dient er worden gesteld dat ook vanuit ruimtelijke overwegingen deze ontworpen constructies met dergelijk voorgestelde oppervlakte op dit onbebouwd terrein niet kunnen toegestaan worden. De omvang van deze constructies legt een onaanvaardbare druk op het omringende open gebied, waardoor de aanvraag de draagkracht van het gebied overstijgt. Door de plaatsing van enerzijds deze zonnepaneelconstructies inclusief de zogenaamde 'kalkoenloopzone' en anderzijds de ms-cabine wordt de goede ruimtelijke ordening in het gedrang gebracht.

BESCHIKKEND GEDEELTE

ADVIES

Ongunstig omwille van de volgende redenen:

- *De aanvraag is principieel in strijd met de bestemmingsvoorschriften van het agrarisch gebied van het gewestplan Antwerpen;*
- *De aanvraag is niet in overeenstemming met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving, het voorgestelde ontwerp overschrijdt ruimschoots de draagkracht van het gebied;*
- *Het Departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwwontwikkeling – Antwerpen heeft dd. 10/08/2009 een ongunstig advies geformuleerd. Het ongunstig advies wordt in de totaliteit bijgetreden.*

...

De verzoekende partij weigert op 3 november 2009 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij.

De tussenkomende partij tekent tegen deze beslissing op 10 december 2009 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De verzoekende partij bevestigt op 21 december 2009 haar ongunstig standpunt als volgt:

“ ...

Kweek van kalkoenen is slechts van bijkomende orde: hoofdfunctie is stroomopwekking en levering aan het net = geen agrarische activiteit en derhalve principieel strijdig met de bestemming volgens het gewestplan.

Immers op 28.07.2008 heeft het schepencollege van [REDACTED] reeds een stedenbouwkundige weigering afgeleverd voor het plaatsen van zonnepanelen op een stalen draagstructuur (zelfde aanvraag, maar zonder kalkoenen).

Het inkomen van de geleverde stroom zal ca het viervoudige bedragen van de inkomsten uit de opkweek van een duizendtal kalkoenen.

Bovendien voorziet het project nog in een bijkomende verharding van het terrein (brandweg in grasdallen 1.954 m²), hetgeen eveneens een oneigenlijk gebruik betreft van landbouwgrond.

Op 08.12.2006 werd art. 4 van de statuten van de bvba aangepast en het doel werd uitgebreid met "productie en distributie van electriciteit" en "vervoer voor derden", wat evenmin een agrarische activiteit kan genoemd worden.

In het agrarisch gebied kan enkel kleinschalige stroomopwekking toegestaan worden in functie van de noodwendigheden voor het eigen bedrijf.

Voor de [REDACTED] bestaat er geen goedgekeurd rooilijn- en onteigeningsplan. De MS-cabine dient derhalve ingeplant op min. 14 m uit de as van de straat.

Tenslotte voorziet het bouwplan in de aanleg van een groenscherm van 3 m rond het bedrijf met streekeigen beplanting, terwijl in het financieel plan geen krediet hiervoor is ingeschreven.

...

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert op een voor de Raad onbekende datum als volgt dit administratief beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren:

" ...

- Strijdig met de gewestplanbestemming -> eerdere vergunning voor het plaatsen van zonnepanelen werd geweigerd. Nu wordt kalkoenkweek gevraagd omdat hiervoor geen milieuvergunning vereist is en men zo een link heeft met de landbouw. Gezien de elektriciteitsopbrengst echter veel groter is dan de kweekopbrengst en volledig gericht is op afgifte aan het net, betreft het eerder een energieleverancier dan een landbouwbedrijf, wat niet overeenstemt met het agrarisch gebied.*
- Geen leefbaar bedrijf -> landbouwfunctie moet nog worden opgestart en volgens Duurzame Landbouwontwikkeling is dit geen evidentie.*
- Ongunstig advies van Duurzame Landbouwontwikkeling wordt bijgetreden.*
- Afwijking op de bestemming is mogelijk volgens art. 4.4.9 (Codex) en BVR 11/04/08 -> installaties voor de productie van hernieuwbare energie zijn toegelaten indien de mogelijke effecten op het landschap worden nagegaan en beperkt blijven en de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang komt.*

- *Deze afwijking kan echter niet worden toegestaan -> draagkracht van het gebied wordt overschreden. De kweek van de kalkoenen is al geen evidente activiteit en wordt hier louter voorzien om de zonnepanelen te kunnen plaatsen. Gezien de ligging in een ruim en open agrarisch gebied betekent de aanvraag een versnippering en bijkomende druk op dit buitengebied.*
- *Er werd geen onderzoek gedaan naar de geluids-, geur- en visuele (reflectie van de panelen) hinder van de werken naar de omgeving toe. Naast een groenbuffer worden er ook geen voorstellen gedaan om de hinder te beperken. De aanvaardbaarheid van deze impact is aldus moeilijk na te gaan en de landschappelijke integratie is zeer beperkt.*

...

Na de hoorzitting van 2 februari 2010 beslist de verwerende partij advies te vragen aan het Proefbedrijf voor de Veehouderij, dat op 3 maart 2010 als volgt adviseert:

“ ...

Over het houden van kalkoenen op een wijze die voldoet aan de voorwaarden van de biologische teelt is er zeer weinig geweten. Er zijn mij en ook bij Bioforum, de vereniging voor biologische land- en tuinbouwers, geen andere voorbeelden gekend.

Dit advies is dan ook gebaseerd op eigen inzichten en ingewonnen informatie via het netwerk van pluimveedeskundigen van het Proefbedrijf voor de Veehouderij en kan helaas niet gestaafd worden met objectieve rapporten van derden.

Het bijgevoegde financieringsplan en verzorgingsplan voor de dieren is te summier om een objectieve inschatting van de haalbaarheid en de rendabiliteit te maken.

Uit een telefonische navraag bij de betrokkene bleek dat hij nog geen zicht had op de wijze waarop hij de kalkoenen gaat slachten en hoe hij ze gaat vermarkten. Een zicht hebben op de afzet van een product is mijn inziens wel zeer essentieel voor de opmaak van een ondernemingsplan.

In de professionele kalkoenhouderij worden de dieren in volledig gesloten stallen gehouden, waarbij er zeer veel aandacht gaat naar klimaatregeling in analogie met de professionele vleeskuikenhouderij. Of de voorgestelde schuilhokken voldoende zijn om kalkoenen te huisvesten is te betwijfelen.

Het is ook te betwijfelen of de voedergoten vrij blijven van hemelwater bij deze constructie. Dit is echter zeer essentieel om de dieren continu te voorzien van kwaliteitsvol voeder.

Op basis van persoonlijke ervaring kan ik stellen dat geslachtsrijpe hanen van kalkoenen zeer veel lawaai kunnen maken, dat op meer dan 400m te horen is. Er zijn mij echter geen objectieve rapporten gekend met geluidsmetingen.

Conclusie:

Er is te weinig objectieve informatie gekend om duidelijk te stellen dat deze vorm van kalkoenkweek een haalbare en rendabele activiteit is en al de twijfel hieromtrent op te heffen.

...”

In zijn aanvullend verslag van een voor de Raad onbekende datum adviseert de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar als volgt opnieuw het administratief beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren:

“ ...

Uit het advies van het Proefbedrijf van de Veehouderij blijkt duidelijk dat de haalbaarheid van de kalkoenkweek zoals voorgesteld sterk in vraag wordt gesteld. De kennis over de ‘biologische’ kalkoenenkweek is bij de pluimveedeskundigen reeds beperkt en de aanvrager beschikt al helemaal niet over de nodige achtergrond, zo blijkt uit navraag. De aanvrager weet niet waar hij de kalkoenen wil laten slachten en heeft nog geen markt om zijn product af te zetten. De dieren worden normaal gezien in stallen gekweekt onder sterk gecontroleerde omstandigheden die in de open buitenlucht niet gegarandeerd kunnen worden. Ook om de lawaaihinder, die volgens het advies toch aanzienlijk is, te beperken naar de omgeving zijn geen maatregelen genomen.

Het dossier van de aanvrager is volgens het advies niet voldoende onderbouwd om aan te tonen dat het gaat om een volwaardige en haalbare agrarische activiteit. Dit bevestigt het vermoeden dat de aanvraag in hoofdzaak draait om de energieproductie van de zonnepanelen.

...”

De verwerende partij beslist op 18 maart 2010 als volgt het administratief beroep in te willigen en overeenkomstig de plannen een stedenbouwkundige vergunning te verlenen:

“ ...

3. Omschrijving en historiek van de aanvraag:

De aanvraag betreft het bouwen van kalkoenschuilplaatsen en een elektriciteitscabine.

Op het terrein bevinden zich aan de straatzijde een vrijstaande woning met daarachter een niet vergunde vrijstaande berging en daarnaast een open schuur en serre.

Hierachter bevond zich een grote serre die onlangs met vergunning gesloopt werd.

De aanvrager wil naast de woning een elektriciteitscabine oprichten, de berging achter de woning slopen en het terrein achteraan inrichten met schuilhokken voor maximaal 1000 kalkoenen. Rondom de zone met schuilhokken komt een 4 m brede rondweg in grasdallen die toegankelijk is voor de brandweer. Het terrein wordt afgezoomd met een 3 m brede groenbuffer. De metalen hokken zijn 2,74 m breed en zo lang als de rondweg toelaat. De nokhoogte bedraagt 2,38m met een naar één zijde hellend dak. Tussen de hokken is een 1,50 m breed pad voorzien om onderhoud en voederen mogelijk te maken. Op de schuilhokken worden zonnepanelen geplaatst.

De ondergrond bij de hokken wordt niet verhard zodat de groei van groen mogelijk blijft.

...

9. Verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening:

Volgens het vastgestelde gewestplan situeert de aanvraag zich in agrarisch gebied.

...

De aanvraag heeft betrekking op het oprichten van schuilhokken voor kalkoenen, het plaatsen van zonnepanelen op de daken van deze schuilhokken en het plaatsen van een MS-cabine.

In het beroepschrift stelt de raadsman van de aanvrager, dat het de bedoeling is bio-kalkoenen te kweken in vrije loop. De zonnepanelen worden op de daken geplaatst om te zorgen voor isolatie en geluidsdemping. De energie zal deels gebruikt worden voor het bestaande bedrijf en de woning en voor de afbetaling van de nieuwe activiteit. Deze activiteit is volgens de aanvrager de enige mogelijke en rendabele op de beperkte oppervlakte.

Aan het Proefbedrijf van de Veehouderij werd gevraagd, of de kalkoenen in casu voldoende landbouwrendement opleveren, dan wel of het eerder gaat om de inkomsten van de zonnepanelen. In het op 3 maart 2010 uitgebracht advies wordt vermeld dat er weinig geweten is over het houden van kalkoenen op een wijze die voldoet aan de voorwaarden van de biologische teelt. Ter zake zijn geen objectieve rapporten van derden voorhanden. Het financierings- en verzorgingsplan van betrokkene is niet voldoende uitgewerkt om een objectieve inschatting van de haalbaarheid en de rendabiliteit te maken. De conclusie van het advies luidt dat er te weinig objectieve informatie gekend is om duidelijk te stellen dat deze vorm van kalkoenkweek een haalbare en rendabele activiteit is en al de twijfel hieromtrent op te heffen.

In de nota van 16/3/2010 stelt de raadsman van de aanvrager dat er wel degelijk een belangrijke nichemarkt voor biologisch gekweekte kalkoenen bestaat en dat de aanvrager contacten heeft met de biologische tak van Colruyt, die thans kalkoenen afneemt van een biologische kalkoenkwekerij in Noord-Frankrijk. Het gaat om kalkoenen die, in een gelijkaardig klimaat, in open lucht gekweekt worden. Zodra deze biologische kalkoenen in België worden aangeboden, kan Colruyt deze afnemen. De raadsman van beroeper benadrukt dat het bedrijf, dankzij de zelf geproduceerde energie, de kalkoenen aan een lagere prijs zal kunnen aanbieden en bijgevolg concurrentieel zal zijn met het bedrijf in Noord-Frankrijk. Gelet op de vraag van Colruyt voor een continue aanvoer, is er een realistisch vooruitzicht op goede afzetmogelijkheden.

De deputatie is van oordeel dat kan aangenomen worden dat een werkelijk agrarisch bedrijf wordt opgericht.

Volgens artikel 4.4.9 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kan er worden afgeweken van de bestemmingsvoorschriften van een plan van aanleg, indien het gevraagde kan worden vergund op grond van de door de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het Besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008. Volgens artikel 7.4.13. is dit voor de agrarische gebieden 'landbouw'.

“Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:

- Het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.”*

In het beroepschrift wordt gesteld dat de impact van de schuilhokken kleiner is dan van de eerder bestaande serres en dat het aanwezig of afwezig zijn van de panelen weinig verschil maakt voor het uitzicht. Het betreft een duurzame energieopwekking.

De bezwaren kunnen als volgt beoordeeld worden:

- *Zonnepanelen en een ms-cabine worden voorzien in combinatie met een werkelijke agrarische activiteit, wat kan worden toegelaten aangezien dit geen afbreuk doet aan deze activiteit;*
- *Gezien de mogelijke bodemvervuiling door eerdere activiteiten, zoals opslag van stookolie en petroleum op het perceel, dient een bodemonderzoek te worden uitgevoerd vooraleer de werken te starten: bouwafval dient steeds opgehaald te worden door een erkend verwerver of verwerker of afgevoerd naar een erkende stortplaats voor bouw- en sloopafval, zoals ook gesteld in de voorwaarden bij de vergunning van 14 april 2008;*
- *Er wordt een groenbuffer voorzien om de visuele impact op de omgeving te beperken: het betrokken bestemmingsgebied impliceert voor de aangelanden een hogere tolerantiedrempel dan woongebied;*
- *Het bezwaar omtrent het hoofddoel van de aanvraag als energiebedrijf in plaats van landbouwbedrijf wordt, zoals hoger vermeld, niet bijgetreden;*
- *De overige bezwaren zijn niet gegrond of stedenbouwkundig niet relevant.*

De deputatie is van oordeel dat uit de motivering van de raadsman van de aanvrager blijkt dat het in casu gaat om een werkelijk bedrijf voor het kweken van kalkoenen. De aanvraag is functioneel inpasbaar tussen de aanwezige bebouwing en overschrijdt de draagkracht van de omgeving niet.

Gelet op hogervermeld artikel van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening kan de productie van groene energie in casu worden toegelaten naast de agrarische activiteit, waaraan geen afbreuk wordt gedaan.

De aanvraag is bijgevolg in overeenstemming met de planologische bestemming van het gewestplan. Het ongunstig advies van de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling wordt niet bijgetreden.

Watertoets: Bij nazicht van de Vlaamse kaart met de overstromingsgevoelige gebieden, blijkt het perceel niet gelegen te zijn in een effectief of een mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

De voorliggende aanvraag voorziet de mogelijkheid van het bouwen en verharden van een aanzienlijke oppervlakte, zodat rekening gehouden moet worden met het mogelijke effect op de plaatselijke waterhuishouding. Door de toename van de verharde oppervlakte wordt de infiltratie van het hemelwater in de bodem plaatselijk beperkt. Dit wordt deels gecompenseerd door het plaatsen van een verharding in grasdals. De bedaking van de schuilhokken wordt niet gecompenseerd.

Algemene conclusie:

De aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemming en met de decretale en reglementaire bepalingen.

*De aanvraag kan uit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard.
...*

Dit is de bestreden beslissing.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar heeft bij aangetekende brief van 14 mei 2010 een beroep ingesteld dat eveneens strekt tot de vernietiging van deze bestreden beslissing. Dit beroep is bij de Raad geregistreerd onder het rolnummer 2010/0430/A/1/0391.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Standpunt van de partijen

De tussenkomende partij betwist als volgt de tijdigheid van het beroep bij de Raad:

“ ...
Aangezien het verzoekschrift op 17 mei 2010 is ingediend – met name één dag nà de
decreta termijn van 30 dagen -, is het verzoekschrift onontvankelijk *ratione temporis*.
...”

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij dat zij op 12 mei 2010 bij de Raad beroep ingesteld heeft.

Beoordeling door de Raad

Uit de poststempel van haar aangetekende brief blijkt dat de verzoekende partij op 12 mei 2010 beroep heeft ingesteld bij de Raad, en niet op 17 mei 2010, zoals de tussenkomende partij stelt.

De verwerende partij heeft de bestreden beslissing op 16 april 2010 betekend aan de verzoekende partij, die dan ook tijdig bij de Raad beroep heeft ingesteld met haar aangetekende brief van 12 mei 2010.

De Raad verwerpt de exceptie van de tussenkomende partij.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang en de hoedanigheid van de verzoekende partij

De verzoekende partij is een bij het dossier betrokken vergunningverlenend bestuursorgaan en heeft bijgevolg, overeenkomstig artikel 4.8.16, §1, 2° VCRO, het rechte belang om bij de Raad beroep in te stellen tegen de bestreden beslissing.

De verzoekende partij legt haar beslissing om in rechte te treden van 26 april 2010 voor en heeft bijgevolg de vereiste hoedanigheid om bij de Raad beroep in te stellen tegen de bestreden beslissing.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In haar eerste middel roept de verzoekende partij de volgende schending in:

“van artikel 11.4.1. van het Koninklijk Besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna genoemd ‘het inrichtingsbesluit’), art. 4.4.9 VCRO, de standaardbepaling genomen uit de bijlage bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen inzake de typevoorschriften omtrent de categorie van gebiedsaanduiding 4. Landbouw, juncto het bij Koninklijk Besluit van 3 oktober 1979 vastgesteld Gewestplan Antwerpen, art. 4.3.1. §1, 1°lid, a) VCRO, de schending van art. 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.”

De verzoekende partij voert aan dat de verwerende partij met de bestreden beslissing niet aantoonde dat voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit.

Volgens de verzoekende partij blijkt uit het dossier niet dat de tussenkomende partij een leefbaar landbouwbedrijf exploiteert. Zij verwijst daarvoor naar de negatieve adviezen van het Proefbedrijf voor de Veehouderij, van het Departement Landbouw en Visserij en van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

2.

De verwerende partij stelt dat zij alles grondig onderzocht heeft en vastgesteld heeft dat de aanvraag wel degelijk beschouwd kan worden als ‘agrarisch’.

3.

De tussenkomende partij werpt op dat het eerste middel van de verzoekende partij onontvankelijk is omdat de verzoekende partij niet vermeldt welke rechtsbepaling de verwerende partij met de bestreden beslissing schendt en hoe.

Verder stelt de tussenkomende partij dat het kweken van kalkoenen onmiskenbaar een landbouwactiviteit is en de schuilhokken met zonnepanelen in functie staan van deze exploitatie.

4.

In haar wederantwoordnota herhaalt de verzoekende partij dat de verwerende partij de toepassing van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit verder moet onderzoeken.

Tot slot stelt de verzoekende partij dat concrete afzetmogelijkheden voor biologische kalkoenen niet aangetoond worden.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij stelt in haar eerste middel duidelijk dat de verwerende partij niet voldoende onderzoekt of de toepassingsvoorwaarden van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit zijn vervuld.

Niettegenstaande de door haar opgeworpen exceptie, heeft de tussenkomende partij uitvoerig geantwoord op de in het eerste middel van de verzoekende partij vermelde argumenten.

De Raad verwerpt dan ook de door de tussenkomende partij opgeworpen exceptie.

2.

De procespartijen betwisten niet dat de aanvraag, volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgesteld gewestplan 'Antwerpen', gelegen is in agrarisch gebied.

Artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit bepaalt:

"De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.

3.

Voor de toepassing van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit moet de overheid onderzoeken of de aanvraag vanuit stedenbouwkundig oogpunt wel betrekking heeft op een werkelijk landbouwbedrijf, meer bepaald of men in redelijkheid kan aannemen dat de aangevraagde bouwwerken een landbouwbestemming hebben. De aard van de activiteiten moet het doorslaggevend criterium zijn bij het onderzoek naar de verenigbaarheid van de werken met de landbouwbestemming van het gebied.

Op basis van de voorgelegde documenten moet de vergunningverlenende overheid zich ervan vergewissen of de aanvraag geen voorwendsel is om een constructie te bouwen, die niet thuishoort in agrarisch gebied.

4.

Alhoewel het in de eerste plaats aan de aanvrager is om de constructie, waarop de aanvraag voor een vergunning betrekking heeft, te kwalificeren, is het nadien aan de vergunningverlenende overheid om het werkelijk gebruik, waartoe de aangevraagde bouwwerken bestemd zijn, te bepalen.

De Raad is niet bevoegd deze beoordeling door de vergunningverlenende overheid te herhalen.

Bij het wettigheidsstoezicht op de bestreden beslissing is de Raad alleen bevoegd te onderzoeken of de bevoegde overheid vertrekt van de juiste gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld, en of zij, op basis daarvan, in redelijkheid de bestreden beslissing heeft kunnen nemen.

Alhoewel de initiële aanvraag alleen maar een 'schuilplaats voor kalkoenen' als voorwerp heeft, blijkt uit de toelichtingsnota en de plannen dat de aanvraag de volgende werken omvat: de sloop van een bergplaats, de bouw van een elektriciteitscabine, de bouw van kalkoenhokken en de plaatsing van zonnepanelen op de daken van deze hokken.

5.

Het departement Landbouw en Visserij (afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling) adviseert dat de tussenkommende partij vooreerst een 'energieboer' is en geen uitbater van een landbouwbedrijf.

Volgens de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar wordt de kalkoenkwekerij ontwikkeld voor de plaatsing van zonnepanelen, zodat de schuilhokken eerder zonnepaneelconstructies zijn.

Ook de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert twee keer ongunstig omdat de aanvraag eerder betrekking heeft op een energieleverancier dan op een landbouwbedrijf.

Het departement Landbouw en Visserij (afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling), de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, de verzoekende partij en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar menen dus allen dat de aanvraag geen betrekking heeft op een volwaardig agrarisch bedrijf.

De motiveringsplicht van de verwerende partij vergt dan dat zij nog concreter, preciezer en zorgvuldiger de bestreden beslissing motiveert met betrekking tot de toepassingsvoorwaarden van artikel 11.4.1 Inrichtingsbesluit.

6.

De bestreden beslissing vermeldt volgende relevante overwegingen:

“ ...

Aan het Proefbedrijf van de Veehouderij werd gevraagd of de kalkoenen in casu voldoende landbouwrendement opleveren, dan wel of het eerder gaat om de inkomsten van de zonnepanelen. In het op 3 maart 2010 uitgebracht advies wordt vermeld dat er weinig geweten is over het houden van kalkoenen op een wijze die voldoet aan de voorwaarden van de biologische teelt. Ter zake zijn geen objectieve rapporten van derden voorhanden. Het financierings- en verzorgingsplan van betrokkene is niet voldoende uitgewerkt om een objectieve inschatting van de haalbaarheid en de rendabiliteit te maken. De conclusie van het advies luidt dat er te weinig objectieve informatie gekend is om duidelijk te stellen dat deze vorm van kalkoenkweek een haalbare en rendabele activiteit is en al de twijfel hieromtrent op te heffen.

In de nota van 16/3/2010 stelt de raadsman van de aanvrager dat er wel degelijk een belangrijke nichemarkt voor biologisch gekweekte kalkoenen bestaat en dat de aanvrager contacten heeft met de biologische tak van Colruyt, die thans kalkoenen afneemt van een biologische kalkoenkwekerij in Noord-Frankrijk. Het gaat om kalkoenen die, in een gelijkaardig klimaat, in open lucht gekweekt worden. Zodra deze biologische kalkoenen in België worden aangeboden, kan Colruyt deze afnemen. De raadsman van beroeper benadrukt dat het bedrijf, dankzij de zelf geproduceerde energie, de kalkoenen aan een lagere prijs zal kunnen aanbieden en bijgevolg concurrentieel zal zijn met het bedrijf in Noord-Frankrijk. Gelet op de vraag van Colruyt voor een continue aanvoer, is er een realistisch vooruitzicht op goede afzetmogelijkheden.

De deputatie is van oordeel dat kan aangenomen worden dat een werkelijk agrarisch bedrijf wordt opgericht.

...”

De verwerende partij beperkt er zich in de bestreden beslissing toe te verwijzen naar de nota van de tussenkomende partij, die daarin stelt dat er een belangrijke vraag is naar biologisch gekweekte kalkoenen.

Los van de vraag of dit volstaat om gewag te kunnen maken van ‘een volwaardig agrarisch bedrijf’, kan de Raad uit het administratief dossier niet afleiden of er effectief een ‘belangrijke nichemarkt’ is voor biologisch gekweekte kalkoenen en of er concrete afzetmogelijkheden zijn.

Ook de tussenkomende partij betwist niet dat de geraamde opbrengst uit de, ook, door de bestreden beslissing vergunde zonnepanelen, de geraamde opbrengst uit de landbouwactiviteiten zal overtreffen.

De verwerende partij weerlegt in de bestreden beslissing niet dat de tussenkomende partij de kalkoenkwekerij vooral ontwikkelt om op grote schaal zonnepanelen te plaatsen.

7.

De verwerende partij motiveert in de bestreden beslissing helemaal niet waarom zij afwijkt van het ongunstig advies van het departement Landbouw en Visserij (afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling), de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, de verzoekende partij en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar.

Uit de bestreden beslissing blijkt niet dat de verwerende partij afdoende onderzocht heeft of de met de bestreden beslissing vergunde bouw van een schuilplaats voor kalkoenen en een MS-cabine bestemd is voor de uitoefening van landbouwactiviteiten.

Het eerste middel is dan ook gegrond.

B. Overige middelen

De Raad onderzoekt de overige middelen niet omdat ze niet kunnen leiden tot een ruimere vernietiging van de bestreden beslissing.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer [REDACTED] is ontvankelijk.
2. Het beroep is ontvankelijk en gegrond.
3. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 18 maart 2010, waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor de sloop van een bergplaats, de bouw van een schuilplaats voor kalkoenen en een MS-cabine en de plaatsing van zonnepanelen op een perceel gelegen te [REDACTED] en met kadastrale omschrijving [REDACTED]
4. De Raad beveelt de verwerende partij binnen een vervaltermijn van vier maanden vanaf de betekening van dit arrest een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de tussenkomende partij.
5. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 8 september 2015, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, eerste kamer, samengesteld uit:

Eddy STORMS, voorzitter van de eerste kamer,
met bijstand van
Katrien WILLEMS, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier, De voorzitter van de eerste kamer,

Katrien WILLEMS

Eddy STORMS